

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Natales Sanctorvm Belgii, & eorundem Chronica Recapitulatio

Molanus, Johannes

Dvaci, 1616

Primo die Octobris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9477

Gibellinis: Carolus Conradino: Robertus Saracenis. Contra quos primus victoriam exportavit. Quibus prostratis, facilius successit, de alijs victoria. Unde Carolus Romam triumphans intrauit, & a Clemente successore beati Urbani rex est coronatus. Caterum sanctus Urbanus festum sacratissimi CORPORIS CHRISTI, quod Leodij celebrat, ultimo anno sui pontificatus, per totam ecclesiam celebrari constituit. Quod, dum de beata Juliana ageremus, latius explicuimus ad quintum diem Aprilis. Beatus autem Thomas hoc pontifice petente officium diei conscripsit: & Cathedram in Euangelia. Plura de eo a Trecentibus petantur. Ab his enim, ut scribit Chronographus Bertinensis, sanctus Urbanus nominatur, & in eius honorem ecclesiam ædificarunt, in medio ciuitatis, in loco, ut asserunt, domicilij, siue natiuitatis eius.

2. Videatur promptuarium antiquitatum Trecentis.

Primo die OCTOBRIS.

1°. De sancto Bauone, Principe & Confessore, patrono Gandensi.

Ex officio potissimum Gandensis ecclesie.

Calendis Octobris, in portu Ganda, sancti BAVONIS confessoris, cuius gesta habentur. Et Calendis Augusti, eleuatio sancti Bauonis, pij confessoris. Itaque Alloynus cognomento Bauo, sanctissimus & celeberrimus confessor, patrem habuit Agilulphum, Hasbania Comitem, fratrem patrualem Carolomani, cuius filius fuit Pipinus à Landa, quem primum vocant Brabantia Ducem. Primum militauit sub Imperatore Mauricio, & sub regibus Francia, ac Austrasia. Deinde contemptis opibus & honoribus, atque à beato Amando Tungrorum episcopo Christi gloriam plenius edoctus, soli Christo crucifixo militare statuit. Et licet Mauricius lege

Lib. 2. rege-
stis epist. 61.
S 64.

lata prohibuisset, nè quis ex sæculari militia ad
monasticam vitam transiret, in proposito tamen
constanter perstirit, suffultus favore Clotarij &
Dagoberti regum; animatus quoque à Gregorio
magno, qui militum pium studium aduersus
Mauricium defenderat. Pecuniam & thesauros
in pauperes distribuit: terras ac prædia quæ in
Brabantinorum agro alibiq; plurima possidebat,
in pios vsus contulit. Gandæ ad Scaldis & Legiæ
confluentiam, eodem diuo Amando promotore,
in honorem sancti Petri monasterium extruxit,
egregieque dorauit, quod ab eo postea denomi-
natum est. In eo monasterio tonsura clericali à
beato Amando insignitus, aliquot annis agens
pœnitentiam, solique Deo inserviens, cum omni
sanctitate vitam hanc temporalem, cum æterna
commutauit, Calendis Octobris, anno sexcente-
simo trigesimo primo. Cuius etiam imitatione
Gertrudis & Begga Pipini filia, sese puriori vite
addixerunt: multique principes, viri, feminae-
que, ipsius exemplum secuti, sanctimonie lau-
dem apud posteros meruerunt. Quantum quam-
que magni nominis fuerit, non solum miracula
patefecerunt: quodq; multe ecclesie, inter quas est
Harlemensis, sub eius inuocationem & patrocinio
sint constructæ: sed etiam quod viri celeberrimi eum
religiosissime visiterint. Beatus Amandus, magnus
ille Flandrorum Apostolus noluit abesse, cum ex
hac vita migraret. Domlinus * religiosissimus
presbyter, ex Turolo Angelico ducatu aduenit,
vt ante mortem sancto Bauoni sacre Eucharistia
viaticum traderet. Beatus Liuinus archiepiscopus
& martyr in Flandriam veniens, triginta diebus
super sancti Bauonis sepulcrum Missarum solen-
nia ce-

nia celebravit, & cum conuertendis infidelibus operam dabat, Florberto abbati in sancti Bauonis memoriam elegiacum carmen transmisit. Sed & Eligius præsul non modo sancti Bauonis reliquias visitauit, verum etiam eadem è terra honorificè eleuauit Calendis Augusti. Eodem die, sed anno millesimo decimo, cum per calumniam sparsum fuisset beati Bauonis reliquias nunquam è Lauduno clauato repportatas esse, aut saltem furto sublatas esse, Eremboldus abbas, huius mendacij, confutandi causa, omni populo præsentè, sacros cineres & ossa, in præstantiorem thecam transposuit; atque paralytica Mensunindis, puella Antuerpiensis, mox perfectam sanitatem recepit. Quiescit cum Liuino, Landoaldo, Macario, alijsque sanctis Gandau, quæ prima est & maxima Flandriæ ciuitas, in cathedrali sanctorum Bauonis & Ioannis Baptistæ ecclesia, estque totius diocesis patronus.

Verum non incongruè fecero, si paucis Gandensis ecclesiæ progressum subiecero. Hanc enim opibus præcipuè sancti Bauonis, fundauit sanctus Amandus, non tamen monachos initio, sed clericos simul viuentes, instituit, quibus amoris, quòd licentius viuerent, monachos sancti Benedicti collocauit, sub abbate sancto Florberto. Qui cum multum sanctitate & doctrina clarent, multis bonis & priuilegijs dotati sunt etiam ab Imperatoribus, Carolo magno, Ludouico pio, Othone secundo. Inter hos Hildebertus, octauus fuit abbas Gandensis, qui contra fautores Imperatoris Constantini Copronymi, non modò verbis, sed etiam sanguinis ac vitæ profusione confirmauit pium imaginum cultum.

Rurfus,

Rurfus, inter hos Einardus, Caroli magni Cancellarius doctiffimus; qui fama monafterij clariffima inuitatus, habitum in eo religionis fufcipere non dubitauit, factusque eft abbas decimus quintus; idem qui præclariffimas reliquias fanctorum Petri & Marcellini, è Roma Gandenfi fuæ ecclefiæ procurauit. At poft felicia Einardi tempora, Nordmanni barbara crudelitate Gandenfe monafterium cum alijs coneremarunt, totamque Flandriam vaftrarunt. Tunc monachi fancti Baionis, cum fancti corpore & ecclefiæ munitis confugerunt ad fanctum Audomarum, inde Laudunum & alio. Centum propemodum annos exfularunt, femper tamen quantum licebat, in communi viuiebant, fub vnius capituli obedientia: & corpus fancti Baionis, ceu pretioffimum thefaurum fecum ferebant, & eo in tantis miferijs vtcunque fe confortabantur. Tandem circa annum nongefimum quadrageffimum relato corpore, facta eft cœnobij reftauratio, per Arnulphum Comitum, & fanctum Gerardum Bronienfem, virum eximium, qualem omnino illa tempora poftulabant. Qui vigefimus abbas cœnobio præfuit, annis plus minus quindecim. Efti verò hoc monafterium multis bonis exutum fit, Nordmannorum direptione, monachorum exilio, maris inundatione, principum quorundam iniuria ac violentia, alijsque trififfimis occafionibus, Dei tamen fauore, & præfentium fanctorum fuffragijs, ac interceffione, non penitus exhaustum eft. Nam ex eius prouentibus clerus cathedralis ecclefiæ fancti Baionis Gandenfis, in hodiernum diem honefte fuffentatur. Eft enim monafterium anno trigefimo quinto per Paulum tertium, procurante id

te id Carolo quinto, cui patria fuit Gandauum, reductum ad Canonorum statum, quem primitus habuit. Qui paulo post eum monasterialis locus alijs vsibus deputabatur, transmigrarunt ad parochialem ecclesiam sancti Ioannis, quæ nunc est cathedralis sancti Bauonis. Wandelbertus Calendis Octobris post memoriam sanctorum Remigij & Germani præsulum, addit;

Hos virtute Bauo, & sancto comitatur honore.

Est & aliud carmen Flandris notum.

Anteperit mundus, Veniat quàm Bauo secundus.

Sanè memoriam huius principis etiam etate Caroli magni celebratam fuisse, ex Vsuardo cognoscitur. Pingebatur olim cum scepro in manu dextra, vnà cum stricto & erecto gladio; in altera autem manu librum tenens. Sic vetustissimæ picturæ ante annos quadringentos & quingentos declarant. Iam autem passim in vna manu sceprum tenet. in altera gladium. Pileum autem gestat in capite, & vestem oblongam, more principis. Harlemenses dant ei gladium & falconem.

a. *Quæ hîc dici possent de S. Remigio, dicta sunt die 13. Ianuarij.*

b. *De Dôlino Meyerus an. 650. In pago Flandrensi cœnobio Zarthelensi per eosdem dies Dominus presbyter sanctitatis gloria nemini cedit.*

2º. *De sancto Piato, martyre Tornacensi.*

Ex Martyrologio, historia Breviarij, & admonitione D. Agidij Froidari Fanopniensis.

C iuitate Tornaco, passio sancti PIATONIS presbyteri, qui cum beato Quintino eiusque socijs, ab vrbe Roma Galliam prædicationis causa expetijt, ac postea consummato martyrio migravit ad Dominum. Dicitur Beneuenti finibus or-

Octobris 1.

IN NATALES

bus ortus, & cum beatis martyribus Quintino, Lucio, Luciano, Albino, Crispino & Crispiniano ab vrbe Roma Gallias causa prædicationis expe- tiisse, in persecutione Maximiani. Cùm autem in vrbe Tornaco plurima multitudo populi ad Christum est eruditione Piatì sancti prædicatoris conuersa, quæ docuerat eadem eodem in loco suo martyrio consignauit. Milites enim eum perse- quentes, primum socios gladijs occiderunt; cum- que eum viderent sociorum nece non moueri, sed constanter Dei gloriam prædicare, vnus euagina- to gladio caput pretiosum abscidit. Quiescit Si- clinij in territorio Melantesio, vbi in honorem martyris & primi Apostoli Tornacensium, est clericorum siue Canonicorum collegium. Cuius mentio est in libro 3. Decretalium. Initium au- tem iecit sanctus Eligius. Natalem Vsuardus ha- bet Calendis Octobris, quem Tornacensis eccle- sia eo die, & per octauas celebrat, translatio^r verò annuè recolitur quarto Calendas Nouembris, quam fecit Eligius episcopus; qui etiam monu- mentum martyris mirificè exornauit, vt ex cultu sepulcri ostenderet quantus sit martyr apud Deum in curia cæli.

De prob.
ca. 17. 18.

Siclinienses celebrant etiam festum eleuati capitis, feria quinta post Dominicam qua canta- tur introitus Missæ, Cantate.

Quod autem ad corporis pheretrum attinet, est hoc quidem argenteum, deauratum, & ele- gans, sed videtur longè recentius quàm vt id esse possit quod sumptibus Dagoberti regis Franco- rum diuum Eligium aurificem ante episcopatum susceptum illi confecisse scribit sanctus Andoë- nus. Idem tamen diui Piatì corpus^r Carnutes in Celrica

Celtica sese habere perhibent, & complures Canonicos ad eius memoriam pridem institutos. Fortassis autem Franci cum regionem hanc non semel peruagati sunt ac foedè diripuerunt, feretrum illud vetus illuc asportarunt, corporis sacri reliquijs antea per Siclinienses extractis & celatis, quibus postea aliud extrui curarunt.

Quod porò ad picturam attinet, quidam eum propter Apollolatum suum vt episcopum honorant, & depingunt, de quo dictum est ad septimum diem Februarij. Videtur autem sanctus martyr præter gladium etiam clauos perpassus. Scribit enim sanctus Andoënus, Eligium grandi labore atque instantia inuenisse in territorio Medenatenfi, vico Siclinio, sanctum presbyterum & martyrem Piatonem. Qui clauos longos ex corpore ablatos populis in argumentum monstrauit. Corpus denique, sicut martyrem decuit, accuratè composuit, atque mausoleum desuper eleganter fabricauit. Territorium autem Medenatense, si sic rectè legatur apud Andoënum, ab incolis dicitur domestica lingua *Meleuantois*, & vsitatus *Melanrois*. Natalem Siclinienses & Tornacenses notarunt verbis Vsuardi. Quos nos infecuti sumus, nisi quod pro Dionysio substituerimus ex alterius ecclesie Martyrologio *Quintinum*, eo quod improbentur, qui Dionysium sub Diocletiano dicunt Parisios adijisse.

Es. 2. vita
Eligij ca. 7.
Lib. 1. c. 32.

a *Elenatio potius, quando S. Eligii corpus eius inuenit; vt infra ex B. Andoëno scribitur.*

b *Tornacenses notant quod tempore persecutionis Normannorum corpus S. Piatii fuit transportatum Carnutes: quibus extinctis, relatum fuisse, parte notabili corporis ibi relicta. At Sebastianus Roulliard in sua parhema siue hist. ecclesie Carnotensis c. 6. nu. 21. vult apud Carnutes esse integrum illius corpus.*

3. De

3° De sancto *Wafnolpho* episcopo.

Ex informatione quam Condati accepi anno septuagesimo quarto.

Eodem die natale beati *WASNULPHI* episcopi & confessoris.

Qui Gallicè dicitur *Wafnon*, & quiescit in Condato Hannoniæ oppido, ubi præter natalem celebratur translatio, quarto Iduum Ianuarij. In antiphonis nihil proprium habet, nisi fortassis quod ad sepulcrum eius ægri veniant, & sanentur. Lektionen sex primæ iuxta Ordinarium leguntur de Legenda communi, quæ incipit, *Ad sancti ac beatissimi*. Neque mirum est historiam eius intercidisse, cum constet sæuissimos Nordmannos in deuastatione Hannonum Condati hibernasse, per quorum barbariem complures historiæ perierunt. Annumerandus autem videtur titularibus episcopis, qui ad paganorum conuersionem huc tempore Vincentij Comitum venerunt. Testatur enim Vincentij historia, beatum *Wafnolphum* sapius ex Condato ad eum in *Altum-montem* venisse. Propria ecclesia natalem supra-positis tantum verbis notat. Sed alia quædam Martyrologia nostratum ecclesiarum, addunt, *qui de Scotia insula marina veniens in saltum Therasciæ, in loco qui nunc vocatur Cella, multis diebus laudabilem vitam duxit. Postea vero ductu angelico ad monasterium Dei genitricis Mariæ, Condatum nomine, perueniens, ibi usque ad obitum, Domino seruiuit.* Huc pertinent etiam Chronici Cameracensis verba ad Gerardum primum. Apud villam, inquit, Condatum, quondam regalis fuit & diues abbatia puellarum, in honore

*Chronica
Hannonia
libro 4.*

*Libro 2. c.
42.
Puer à pu-
ritate.*

honore sanctæ Mariæ virginis: deinde præ inopia paucorum monasterium exstitit Canonicorum. Vbi sanctus Wasnolphus transcurso feliciter huius vitæ stadio, in pace quieuit, multis annis clarus miraculis. Scotus hic erat natione.

Hinc puella pro uirgine usurpata

Die secunda Octobris.

1°. De sancto Leodegario, episcopo & martyre, cum fratre suo Gerino.

Ex Vrsino, & Chronicis Atrebatum.

IN territorio Atrebatensi, villa Siricinio, passio sancti LEODEGARII, Augustodunensis episcopi, quem varijs iniurijs & diuersis supplicijs affectum, Ebroinus maior domus regis interfecit.

Is enim magnæ impietatis homo, propter suam tyrannidem tonsa capite, reclusus est in Luxouio, Burgundiæ monasterio. Sed coorta seditione priorem gradum inuasit, & æstimans se memorati pontificis factione ab antiqua potestate deiectum, crudelissimis tormentis eum affecit. Post famem enim & carceris squalorem, post oculorum euulsionem, post plantarum concisionem, post linguæ & labiorum excisionem, ne corona frueretur martyrij velut truncum tradidit Waningo. Waningus autem in suæ foundationis monasterio Fiscani, gloriosum confessorum multis diebus fouit: ubi excisa lingua suum recepit officium, & magnum doctrinæ semen sparsit in populo. Vnde Ebroinus dum sibi ignominiam, beatissimo autem Leodegario vidit gloriam augeri, tandem decollari eum fecit in loco Atrebatensis